

- Innehåll:
1. Kyrkans strategi för informationsförvaltning
 2. Stiftens konferenser om informationsförvaltning 2003
 3. ADSL-bredbandsförbindelse till Kyrknätet
 4. Rikstäckande informationstjänst om församlingsvalen

1. KYRKANS STRATEGI FÖR INFORMATIONSFÖRVALTNING

Informationsförvaltningen är en med ekonomi- och fastighetsförvaltningen jämförbar stödfunktion som ingår i kyrkans alla förvaltningsnivåer och enheter. Kyrkans informationsförvaltning har till uppgift att utveckla och upprätthålla de datasystem och den informationsteknik som behövs för kyrkans verksamhet, ekonomi och förvaltning samt att stödja personalen i användningen av dessa.

Kyrkostyrelsen tillsatte på sitt plenum 3.10.2000 en arbetsgrupp under ledning av kanslichef Risto Junttila med uppgift att utarbeta en informationsförvaltningsstrategi för kyrkan för början av 2000-talet. Arbetsgruppen sammanfattade visionen för kyrkans informationsförvaltning inför år 2010 med orden "en närvarande kyrka i informationssamhället", vilket också står som titel för det betänkande som arbetsgruppen avgett ("Tietoyhteiskunnassa läsnä oleva kirkko"). Informationssamhället utvecklas hela tiden och kyrkan ämnar inte hålla sig utanför. Kyrkan skall vara med och utvecklas i takt med det övriga samhället.

I ovan nämnda betänkande godkände Kyrkostyrelsen verksamhetsiden, visionen inför år 2010, målen fram till slutet av år 2005 samt verksamhetsplanen för åren 2002-2003 i anslutning till kyrkans informationsförvaltning och beslöt att verksamhetsplanen skall iaktas i all verksamhet som finansieras av kyrkans centralfond inom gränserna för disponibla resurser. Därtill rekommenderade Kyrkostyrelsen att alla stift, församlingar och kyrkliga organisationer iakttar verksamhetsiden, visionen och målen för egen del och uppmanade församlingarna att organisera sin informationsförvaltning med målet att skapa samarbete mellan församlingarna.

En sammanfattning av betänkandet följer med detta cirkulär. Det 53-sidiga betänkandet finns i sin helhet på finska på Internet i Word- och PDF-format under adressen <http://www.evl.fi/tietohallinto/strategia/>. Pappersversionen av betänkandet (publikation C 2002:6) kan beställas på Kyrkostyrelsens publikationsförsäljning, tfn 09-1802 3 15, e-post: julkaisumyvnti@evl.fi.

Omkring 540 av kyrkans 586 församlingar har anslutit sig till Kyrknätet. I dessa församlingar finns cirka 97 % av kyrkans medlemmar. Totalt 470 församlingar har ett databaserat medlemsregister; dessa omfattar cirka 93 % av kyrkans samtliga medlemmar.

I enlighet med den lagstiftning som trädde i kraft år 1999 kommer uppgifter om kyrkliga förrättningar (dop, skriftskola, konfirmation) inte att lagras i statens befolkningsdatasystem efter 1.10.2004. För att hanteringen av och tillgången till dessa uppgifter skall kunna organiseras kostnadseffektivt inom kyrkan är det viktigt att alla församlingar och kyrkoherdeambeten ansluter sig till Kyrknätet och dess databaserade folkbokföringstjänster före 1.10.2004 och därmed slopar all manuell förmedling av information

Kyrkostyrelsens dataadministrationsenhet skickar utan särskild anmodan ut pappersversionen av ovan nämnda strategibetänkande till de församlingar som inte är anslutna till Kyrknätet. Till betänkandet fogas instruktioner för anslutning till Kyrknätet. På Kyrkostyrelsens informationsförvaltningsenhet sköts ärenden i anslutning till Kyrknätet av datateknikchef Jouko Järvenpää som tillträtt 1.8.2002 (tfn 09-180 2327, e-post: jouko.jarvenpaa@evl.fi).

Ärenden i anslutning till utvecklingen och användningen av medlemsregistersystemen sköts på Kyrkostyrelsens dataadministrationsenhet av datasystemchef Inkeri Kranttila som tillträtt 1.1.2002 (tfn 09-1 80 2412, e-post: inkeri.kranttila@evl.fi).

För närvarande använder över 150 ekonomiska församlingsenheter en gammal s.k. teckenbaserad tillämpning i ekonomi- och personalförvaltningen. Denna tillämpning kommer enligt systemleverantörens uppgift att vara föråldrad efter år 2004. Även när dessa system förnyas ligger utmaningen i att etablera ytterligare samarbetsformer mellan församlingarna.

Andra betydande utmaningar under den närmaste framtiden är bl.a. utvecklingen av grundtekniken och tjänsterna i Kyrknätet, datasäkerheten, datautbildningen, kyrkans portal och församlingarnas webbtjänster på Internet, Linux och andra program med s.k. öppen källkod samt den nätbaserade inläringen och undervisningen, nätstödet och kyrkans rekryteringssystem.

2. STIFTENS KONFERENSER OM INFORMATIONSFÖRVALTNING 2003

Kyrkostyrelsen, stiftens domkapitel och Kyrktjänst arrangerar informationsförvaltningskonferenser i stiftet. På konferenserna behandlas aktuella datafrågor i församlingarna, och de arrangeras enligt följande:

- 4.2.2003 Uleåborgs stift
- 5.2.2003 Tammerfors stift
- 11.2.2003 S:t Michels stift
- 25.2.2003 Helsingfors stift (utom Helsingfors, Esbo och Vanda kyrkliga samfundligheter)

26.2.2003	Helsingfors stift (Helsingfors, Esbo och Vanda kyrkliga samfalligheter)
4.3.2003	Åbo ärkestift
12.3.2003	Kuopio stift
27.3.2003	Lappo stift

N&mare information om lokaler och program samt **anmälning**s**anvisningar** ges separat senare. När informationen fastställts och preciserats, senast i början av januari 2003, läggs den också ut på Internet under adressen <http://www.evl.fi/tietohallinto/>.

3. ADSL-BREDBANDSFÖRBINDELSE TILL KYRKNÄTET

Man kan även ansluta sig till Kyrknätet via en fast ADSL-bredbandsförbindelse. Närmare information finns på Internet under adressen <http://www.evl.fi/kkh/hao/atk/ohje/>.

4. RIKSTÄCKANDE INFORMATIONSTJÄNST OM FÖRSAMLINGSVALEN

Kyrkostyrelsen har byggt upp ett rikstäckande informationstjänstsystem i anslutning till det s.k. Sertika-systemet som stöd för församlingsvalen. Systemet grundar sig på en kandidatdatabas som finns i det slutna Kyrknätet och som församlingarna uppdaterar med hjälp av ett webbaserat användargränssnitt på samma sätt som de lagrar uppgifter för församlingsstatistiken.

Kyrknätet omfattar cirka 540 församlingar. Omkring 330 församlingar har anmält sig som användare av och skaffat behörighet för informationstjänstsystemet. Men över 200 församlingar ämnar stå utanför systemet. Det är dock inte för sent att ansluta sig; församlingarna kan ännu skaffa sig behörighet för systemet.

Avsikten med systemet är att aktivera församlingsmedlemmarna till att rösta och därigenom påverka i den egna församlingen. De församlingar som är med i detta system får sina kandidatuppgifter publicerade på kyrkans gemensamma webbsidor.

Förutom kandidatuppgifter registrerar församlingarna information om vallokalema och deras öppettider. Efter kandidatnomineringen publiceras kandidatemas uppgifter på Internet om inte kandidaten uttryckligen förbjudit detta. Även uppgifterna om vallokalema publiceras på Internet. Detta betjänar framför allt förhandsröstarna när de söker en egen kandidat och en lämplig vallokal.

På valkvällen skall församlingarna så fort som möjligt på en särskild webblankett föra in röstningsprocenten eller antalet roster, så att programmet räknar ut procenten. Dessutom skall församlingarna föra in uppgifter om vilka kandidater som blivit valda; uppgifterna publiceras genast på Internet.

Behörighet för informationstjänstsystemet söks i enlighet med anvisningarna i Kyrkostyrelsens cirkulär nr 21/2002, 225.2002, genom att man fyller i och återsänder den till cirkuläret bifogade blanketten. Blanketten kan även sändas per fax till nummer 09-180 2460. Användaren måste ha ett användar-ID för Kyrknätets e-post. Även församlingens användar-ID duger. Om församlingen inte hör till Kyrknätet kan den be att få registrera uppgifterna via en annan församling. Vid problemsituationer bör man kontakta datasystemchef Hannele Sainio vid Kyrkostyrelsens dataadministrationsenhet (tfn 09-1 80 23 11, e-post: hannele.sainio@evl.fi).

Närmare uppgifter om informationstjänstsystemet och hur det startas finns på adressen <http://www.kirkko.evl.fi/seurakuntavaalit/tietopalvelu.htm>

KYRKOSTYRELSEN

Risto Junttila

Aimo Karjalainen

EN NÄRVARANDE KYRKA I INFORMATIONSSAMHÄLLET

Informationsförvaltningsstrategi för början av 2000-talet för den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland

SAMMANFATTNING

Definition av ett informationssamhälle: I ett informationssamhälle är kunskap och kunnande grunden för bildning och en viktig produktionsfaktor. Informations- och kommunikationstekniken stödjer i stor omfattning växelverkan mellan individer, företag och andra sammanslutningar, formmedlingen och utnyttjandet av information samt tillhandahållandet och tillgängligheten av tjänster.

Verksamhetsidé för kyrkans informationsförvaltning: Informationsförvaltningen är en med ekonomi- och fastighetsförvaltningen jämförbar stödfunktion som ingår i kyrkans alla förvaltningsnivåer och enheter. Kyrkans informationsförvaltning har till uppgift att utveckla och upprätthålla de datasystem och den informationsteknik som behövs för kyrkans verksamhet, ekonomi och förvaltning samt att stödja personalen i användningen av dessa. I utvecklingsarbetet utgår man från behoven i anslutning till kyrkans grundläggande uppgift, förkunnelse, fostran, service och kommunikation.

Kyrkostyrelsen tillsatte på sitt plenum 3.10.2000 en arbetsgrupp under ledning av kanslichef Risto Junttila med uppgift att utarbeta en informationsförvaltningsstrategi för kyrkan för början av 2000-talet. Arbetsgruppen sammanfattade **visionen för kyrkans informationsförvaltning inför år 2010** med orden "en närvarande kyrka i informationssamhället", vilket också står som titel för det betänkande som arbetsgruppen avgett 20.5.2002 ("Tietoyhteiskunnassa läsnä oleva kirkko"). Informations-samhället utvecklas hela tiden och kyrkan ämnar inte hålla sig utanför. Kyrkan skall vara med och utvecklas i takt med det övriga samhället.

I samband med att informationsförvaltningsstrategin lades upp granskade man olika utvecklingsbehov inom informationsförvaltningen utgående från kyrkans uppgift och verksamhet. Materialet bestod av bland annat ett nytt strategiforslag, "Den närvarande kyrkan", som omfattar kyrkans vision och strategi samt tyngdpunkterna i den verksamhet som finansieras av kyrkans centralfond. I strategiförslaget skildras **fyra prioriteringsområden inom hela kyrkans verksamhet: medlemmarna, personalen, kommunikations- och informationsförvaltningen samt Finland i Europa.**

I syfte att stärka medlemskapet i kyrkan satsar man på att utveckla informations- och kommunikationstekniken bland annat i fråga om medlemsdatasystem, webbsidor och kyrkans portal på Internet, nätstöd, inläring och undervisning på nätet,

nättjänster i anslutning till församlingsval samt arendehanteringssystem. I och med att det blir allt vanligare med digital-tv, ökar också mångfalden av interaktiva tjänster som möjliggör distansmöten.

När det gäller att rekrytera medarbetare till kyrkan, utveckla kompetens, bilda nätverk och upprätthålla medarbetarnas arbetsförmåga utgör bland annat följande datatekniska tillämpningar ett bra stöd: rekryteringstjänsterna och jobbtorget på Internet, yrkesinriktad påbyggnadsutbildning och fortbildning med hjälp av nätet, datateknik som stöder distansarbete samt kyrkans interna natkommunikation.

Också den nya kommunikationsstrategi som är under arbete, "Den kommunicerande kyrkan", skapar utvecklingsbehov inom informationsförvaltningen. Utvecklingen av kyrkans natkommunikation har lyfts fram som ett av tre prioriteringsområden inom kommunikationsstrategin. Natkommunikationen skall skapa en dialogkultur och främja de kyrkliga medarbetarnas kunskaper i kommunikation samt öka insikten om betydelsen att vara medlem av kyrkan.

I anslutning till informationsförvaltningsstrategin sände vi i början av år 2002 ut en enkät till församlingarna angående användningen av datateknik och eventuella utvecklingsbehov i anslutning d&-till. Totalt 66 kyrkoherdeämbeten (67 % av samplet) och 17 heltidsanställda dataansvariga (71 % av samplet) besvarade enkäten. Nuläget kartlades också genom förfrågningar riktade till bland annat leverantörer av datatjänster.

I dag är sammanlagt 530 församlingar anslutna till kyrkans kommunikationsnat, Kyrknätet, och Internet. Detta innebär 97 % av kyrkans medlemmar. Utanför kommunikationsnaten står fortfarande 56 små församlingar. 285 församlingar, dvs. ungefär hälften av alla församlingar, har egna hemsidor på Internet. Dessa församlingar omfattar 74 % av kyrkans samtliga medlemmar. Totalt 421 församlingar har ett databaserat medlemsregister och möjlighet att elektroniskt formadla andringsuppgifter i anslutning till folkbokföringen mellan medlemsregistret och befolkningsdatasystemet. Dessa församlingar omfattar i sin tur 89 % av kyrkans samtliga medlemmar.

I sammanlagt 24 församlingar finns en heltidsanställd dataansvarig person. I de övriga församlingarna sköts alla datatekniska ärenden vid sidan av det egna arbetet eller i samarbete med andra instanser.

Kyrkan äger sammanlagt cirka 8 000 persondatorer som används regelbundet av ungefär 10 000 kyrkliga medarbetare. I 206 församlingar är medlemsantalet färre än 4 000 medlemmar. Dessa församlingar har i medeltal bara 3-4 persondatorer. I sammanlagt 112 församlingar är medlemsantalet 4 001-8 000 medlemmar, och dessa församlingar har i genomsnitt 8-9 persondatorer. Ur datateknisk synvinkel är dessa totalt 318 församlingar, dvs. 72 % av alla församlingar, små separata enheter.

I fortsättningen kommer behovet av regionalt samarbete mellan församlingarna eller med kommunerna att öka till exempel när det gäller att organisera datasupporttjänster. Det lönar sig att sköta också dataupphandlingen gemensamt. Kyrkans centralfond delar dessutom ut ett utvecklingsbidrag som stöd för sådant samarbete mellan församlingarna som medför bestående kostnadsbesparingar.

Grundarkitekturen och datasäkerheten i Kyrknätet måste uppdateras så att nya lösningar, till exempel fasta bredbandsförbindelser, inte bara är dataskyddade utan också lämpliga och kostnadseffektiva för små församlingsenheter och så att de stödjer regionalt och riksomfattande samarbete mellan församlingarna.

Av den ovannämnda enkäten framgick att de viktigaste områdena inom vilka IT-infrastrukturen behöver utvecklas är datasäkerheten, de anställdas datautbildning, Kyrknätets omfattning (alla församlingar borde inkluderas), grundtekniken och tjänsterna i Kyrknätet, kyrkans portal och församlingarnas egna hemsidor på Internet samt terminalerna och serverna.

Enligt enkäten kräver följande datasystem (tillämpningar) i församlingarna mest utveckling: medlemsdatasystemen, systemen inom ekonomi- och personalförvaltningen, systemen inom begravningsväsendet, gudstjänstprogrammen, den kyrkliga rekryteringstjänsten och jobbtorget, bokningssystemet, kundprogrammen inom diakoniarbetet samt den riksomfattande informationstjänsten gällande församlingsstatistik.

I enlighet med den lagstiftning som trädde i kraft år 1999 kommer uppgifter om kyrkliga förrättningar (dop, skriftskola, konfirmation) inte att lagras i statens befolkningsdatasystem efter 1.10.2004. För att hanteringen av och tillgången till dessa uppgifter skall kunna organiseras kostnadseffektivt inom kyrkan är det viktigt att alla församlingar och kyrkoherdeämbeten ansluter sig till Kyrknätet och dess databaserade folkbokföringstjänster före 1.10.2004 och därmed slopar all manuell förmedling av information.

Syftet är att kyrkans informationsförvaltning utvecklas så att vi före utgången av år 2005 har nått följande mål i fråga om en gemensam IT-infrastruktur för datasystemen:

- Planeringen och styrningen av informationsförvaltningen är en etablerad del av den löpande treåriga verksamhets- och ekonomiplaneringen på kyrkans alla förvaltningsnivåer.
- Alla församlingar är anslutna till Kyrknätet.
- Kyrkans kommunikationsnät, Kyrknätet, har uppdaterats så att det på ett säkert och kostnadseffektivt sätt möjliggör intern och extern nätkommunikation, distansarbete, sammankoppling av olika verksamhetsställen inom en församling, användning av olika terminaler, multimedia, samarbete med det riksomfattande befolkningsdatasystemet och andra myndigheter, samarbete med kommunernas regionnät och kyrkliga organisationer samt utnyttjande av regionala eller riksomfattande dataservicecentraler som serverhotell för församlingarnas datasystem. Nätet uppdateras kontinuerligt i fråga om arkitektur, teknik och tjänster och utvecklas aktivt i syfte att utnyttja nya typer av nätteknik.
- Kyrkan har en egen datasäkerhetspolicy som omfattar kyrkans verksamhet i dess helhet och praktiska anvisningar som utfärdats med stöd av denna. Kyrkostyrelsen, stiftet och församlingarna har därtill gjort upp egna mer de-

taljerade datasakerhetspolicyer och anvisningar i enlighet med kyrkans helhetspolicy, och dessa ses över på kontinuerlig basis.

- Den interna kommunikationen inom kyrkan bygger på alla förvaltningsnivåer på de möjligheter nätet skapar, och en stor del av all kommunikation som går ut på att sända pappersdokument sköts i dag endast över nätet.
- Personalens kompetens när det gäller att utnyttja datateknik och datasystem har höjts så att varje användare har de baskunskaper som behövs i hans eller hennes arbetsuppgifter. Också i små fdrsamlingar har närstöd för användarna anordnats genom samarbetsnätverk mellan församlingarna eller mellan församlingarna och kommunerna.
- De viktigaste delarna i Internetportalen www.evl.fi, som bidrar till att stärka medlemmarnas kontakt till kyrkan, har byggts. Portalen är allmänt känd och används i stor utsträckning. Församlingarna, stiftet, kyrkans centralförvaltning och de kyrkliga organisationerna ansvarar för portalens informationsinnehåll. Kyrkans övriga webbsidor och webbtjänster är kompatibla med portalen och med varandra. Portalen utvecklas aktivt i syfte att utnyttja nya tekniker i anslutning till nätkommunikation.
- Alla fdrsamlingar har uppdaterade hemsidor på Internet med evangeliet som unikt inslag. Utvecklingen av webbsidorna följer linjerna i verksamhetsstrategin "Den närvarande kyrkan" och kommunikationsstrategin "Den kommunicerande kyrkan".
- I terminerna, servrarna och näten används allmänna och etablerade produkter och lösningar. Operativsystemet Linux och andra program med s.k. öppen källkod används i stor omfattning vid sidan av operativsystemet Windows och Microsofts produkter, förutsatt att de har blivit vanligare och vunnit insteg också hos andra organisationer.

Syftet är att kyrkans informationsförvaltning utvecklas så att man före utgången av år 2005 har nått följande mål i fråga om de datasystem, tillämpningar, som baserar sig på kyrkans gemensamma IT-infrastruktur:

- Kyrkobokföringen, församlingarnas medlemsregister, har i alla fdrsamlingar organiserats så, att forordningen av uppgifter mellan församlingarna och det riksomfattande befolkningsdatasystemet samt från en församling till en annan sköts helt elektroniskt via datanät. Församlingarna upprätthåller endast databaserade medlemsdatasystem, och deras datatekniska drifts- och supporttjänster har organiserats i form av regionala eller riksomfattande samarbetsnätverk mellan församlingarna.
- Församlingarnas ekonomi- och personalförvaltning använder sig av kostnadseffektiva och moderna datasystem, och datatekniska drifts- och supporttjänster har organiserats i form av regionala eller riksomfattande samarbetsnätverk mellan församlingarna.
- Församlingarna använder sig också av andra datasystem som tjänar deras verksamhet, ekonomi och förvaltning och som rationaliserar funktionerna

eller förbättrar deras kvalitet. De datatekniska drifts- och supporttjänsterna i anslutning till systemen har huvudsakligen organiserats i form av regionala eller riksomfattande samarbetsnätverk mellan församlingarna.

- Inläring och undervisning på nätet utnyttjas inom kyrkans personalutbildning och i de tjänster som riktas till församlingsmedlemmarna. De virtuella inlärningsmiljöerna utvecklas aktivt genom att man utnyttjar nya tekniska möjligheter, till exempel multimedia på Internet och digital-tv.
- Nätstödet håller på att bli en lika stor succé i kyrkans verksamhet som telefonörens.
- Kyrkans allmänt kända och flitigt anlitate rekryteringstjänst, jobbtorget, finns på Internet.
- Planeringen av webbtjänsterna för församlingsvalet år 2006 har inletts senast i början av år 2005.

Utöver ovannämnda sammanfattning av verksamhetsidé, visioner och mål för kyrkans informationsförvaltning innehåller betänkandet "Tietoyhteiskunnassa läsnä oleva kirkko" (En närvarande kyrka i informationssamhället) också en verksamhetsplan för åren 2002-2003. Arbetsgruppen ger sammanlagt tolv förslag på konkreta åtgärder eller utvecklingsprojekt i anslutning till IT-infrastrukturen och sammanlagt sju förslag angående datasystemen.

Kyrkostyrelsen behandlade arbetsgruppens betänkande på sitt plenum 30.5.2002. Kyrkostyrelsen godkände verksamhetsidén, visionen inför år 2010, målen fram till slutet av år 2005 samt verksamhetsplanen för åren 2002-2003 i anslutning till kyrkans informationsförvaltning och beslöt att verksamhetsplanen skall iakttas i all verksamhet som finansieras av kyrkans centralfond inom gränserna för disponibla resurser. Därtill rekommenderade Kyrkostyrelsen att alla stift, församlingar och kyrkliga organisationer iakttar verksamhetsidén, visionen och målen för egen del och uppmanade församlingarna att organisera sin informationsförvaltning med målet att skapa samarbete mellan församlingarna.

Denna sammanfattning och publikationen "Tietoyhteiskunnassa läsnä oleva kirkko" (En närvarande kyrka i informationssamhället) finns i sin helhet på finska på Internet under adressen <http://www.evl.fi/tietohallinto/strategia>. De kan också beställas i pappersversion på Kyrkostyrelsens publikationsförsäljning, julkaisumyynti@evl.fi, tfn (09) 1802 3 15. Pappersversionerna innehåller inga bilagor; dessa finns endast på Internet.